

รายงานศึกษาฉบับสมบูรณ์

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อป้องกัน/ควบคุม
การพนันด้วยการส่งข้อความสั้นเสี่ยงโชค SMS

โดย

ธาม เชื้อสถาปนศิริ

กุมภาพันธ์ 2555

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

มูลนิธิสตรี-สุขภาพดี (มสส.)

รายงานศึกษาฉบับสมบูรณ์

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อป้องกัน/ควบคุม
การพนันด้วยการส่งข้อความสั้นเสี่ยงโชค SMS

โดย

ธาม เชื้อสถาปนศิริ

กุมภาพันธ์ 2555

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)
มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ (มสส.)

สารบัญ

บทนำ	4
สภาพปัญหา	6
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	20

บทนำ

การวิจัยเรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อป้องกัน/ควบคุมการพนันด้วยการส่งข้อความสั้นเสี่ยงโชค SMS” เป็นงานวิจัยในโครงการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมปลอดพนัน มูลนิธิสืดศรี-สุฤษีวงศ์ (มสส.) สนับสนุน โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

มีหลักการการทำงานเพื่อเชื่อมโยงนักวิชาการและภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความรู้และนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ประโยชน์ในระดับต่างๆ ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มความตระหนักในผลกระทบจากการพนัน หรือสร้างภูมิคุ้มกันผลกระทบจากการพนันและทำให้เกิดพฤติกรรมลด ละ เลิก การเล่นพนัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชน

โดยมียุทธศาสตร์การทำงาน 3 ระดับ คือ

- 1) ยุทธศาสตร์จัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิชาการและนโยบายสาธารณะ
- 2) ยุทธศาสตร์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาการท้องถิ่น และขยายภาคีเครือข่าย
- 3) ยุทธศาสตร์การสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน และจัดการผลักดันให้เกิดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการพนันอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ทางโครงการฯ ได้วางแผนที่จะจัดเวทีนโยบายสาธารณะในประเด็นที่เกี่ยวกับการพนัน **วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2555** เพื่อนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายประเด็นด้านการพนัน และเปิดเวทีให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความเห็นต่อข้อเสนอแนวดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลมาปรับข้อเสนอเชิงนโยบายให้มีความสมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อเผยแพร่ข้อเสนอดังกล่าวผ่านสื่อมวลชน

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในประเด็นพนันด้วยการส่งข้อความสั้นเสี่ยงโชค SMS สำหรับนำเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อป้องกันเด็กเยาวชนจากการพนัน วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2555

ข้อเสนอเชิงนโยบายนี้สังเคราะห์จาก

i. ชุดงานวิจัย 3 ชิ้นหลัก

- (1) งานศึกษาโครงการวิจัย “การสำรวจสถานการณ์การเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ (SMS)”
- (2) งานศึกษาโครงการวิจัย “การศึกษามาตรการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคมในมิติของการส่งเสริมการตลาดผ่านเทคโนโลยีโทรคมนาคม (กรณีโทรศัพท์) สถาบันคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม
- (3) ข้อเสนอคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการโทรคมนาคม กรณีเครือข่ายรณรงค์หยุดพนันรณรงค์เรียนปัญหา SMS เข้าข่ายพนัน

(4) งานวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ii. สังเคราะห์จากการสรุปผลการประชุมเวทีวิชาการ และเวทีสาธารณะ ได้แก่

(1) เวทีประชุมวิชาการเพื่อหาแนวทางการปกป้องเด็กและเยาวชนจากสถานการณ์การเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ (SMS) วันที่ 26 พฤษภาคม 2554

(2) เวทีนโยบายสาธารณะประเด็นพนัน วันที่ 1 มีนาคม 2555

(3) การประชุมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

iii. จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาครัฐ ในประเด็นการเสี่ยงโชคด้วยการส่งข้อความสั้นทาง SMS

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) ร่างข้อเสนอนโยบายถูกจัดทำขึ้นโดยนำข้อมูลทางวิชาการ และการประชุมระดมความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา รวมทั้งได้ถูกนำเสนอต่อสาธารณะและผู้เกี่ยวข้องในวงกว้างผ่านเวทีนโยบายสาธารณะและสื่อมวลชน

(2) ข้อเสนอเชิงนโยบายที่จัดทำขึ้นได้ถูกนำไปเป็นแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันเด็กเยาวชนจากการพนันต่อไป

I. สภาพปัญหา

ปัจจุบัน ระบบการส่งข้อความสั้น (sms) ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นช่องทางหนึ่งที่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจจำนวนไม่น้อยใช้ในการเล่นเกมสล็อตตอบปัญหา แสดงความคิดเห็น หรือทายผลทั้งแบบที่มีรางวัลและแบบไม่มีรางวัลตอบแทน ซึ่งการดำเนินการธุรกิจดังกล่าวยังเป็นไปในลักษณะที่ไม่มีมาตรการควบคุม อีกทั้งรูปแบบของการส่งข้อความซึ่งรางวัลในลักษณะดังกล่าวยังเป็นวิธีการเสี่ยงโชคที่สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย และเสียเงินต่อครั้งน้อยกว่าการเสี่ยงโชคในรูปแบบอื่น จึงทำให้ผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนต้องเสียเงินจำนวนมากโดยไม่รู้ตัว มีความเสี่ยงต่อการเสพติดการเสี่ยงโชคทาง sms และตกเป็นเหยื่อของการส่ง sms เพื่อชิงรางวัลล่อใจต่างๆ²

● ปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภคจากการเสี่ยงโชคทางโทรศัพท์มือถือ

ในการเสี่ยงโชค และ/ หรือการพนันออนไลน์ มีความเสี่ยงในการคุ้มครองผู้บริโภคดังนี้

1) การเสี่ยงโชคทางโทรศัพท์มือถือ เป็นการเสี่ยงโชคที่ไม่มีการควบคุม หรือมีการควบคุมต่ำ ทั้งยังไม่สามารถตรวจสอบความเที่ยงตรงในการเสี่ยงโชคได้ นอกจากนี้ หากมีความผิดพลาดที่ระบบ ผู้ให้บริการก็มักอ้างว่าเกิดความผิดพลาดที่ระบบจะไม่รับผิดชอบ และมีปัญหาเรื่องความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือ เช่น มักไม่มอบรางวัลจริงๆ หรือเมื่อจ่ายเงินไม่สามารถเสี่ยงโชคได้

2) ปัญหาการคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากโทรศัพท์มือถือสามารถพกพาได้ง่าย และใช้ได้ตลอดเวลา หากเด็กและเยาวชนติดการเสี่ยงโชคจนไม่แบ่งเวลา ก็อาจจะนำมาเล่นเวลาเรียน ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน และส่งผลกระทบต่อในการรบกวนสมาธิเพื่อนร่วมชั้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ และด้วยความเร็วในการเสี่ยงโชคด้วยการส่ง SMS ผ่านโทรศัพท์มือถือ ทำให้เด็กอาจขาดสมาธิและขาดความอดทนรอคอย รวมทั้งสามารถลดทอนความรอบคอบ และการยั้งคิด หากเสพติดหรือเริ่มต้นเล่นการพนัน จะส่งทำให้เด็กและเยาวชนใช้เงินเกินตัว เมื่อแพ้ก็พยายามลงเงินสูงขึ้น เพื่อ ถอนทุนคืน

เพราะการเสี่ยงโชคด้วยค่าบริการข้อความ SMS เป็นการเสี่ยงโชคโดยไม่ใช้เงิน แม้จะเสียเงินน้อยกว่า แต่การเสี่ยงโชคที่ไม่ต้องวางเงินจริง เช่น การเสียค่าบริการ SMS แทนการจ่ายเงิน จะทำให้เด็กและเยาวชนสนใจที่จะเสี่ยงโชคมากขึ้น ลดอุปสรรคในการเข้าถึงการเสี่ยงโชคและทำให้เลิกละการขึ้นอันเป็นการบ่มเพาะนิสัย ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่เด็กและเยาวชนจะติดการเสี่ยงโชคเป็นนิสัย ซึ่งจะทำให้มีปัญหาติดการพนันตั้งแต่เด็กหรือเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ติดการพนันในอนาคต

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะพบปัญหาติดการเสี่ยงโชค หรือเสี่ยงต่อการติดการเสี่ยงโชคเมื่อเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการเสี่ยงโชคผ่าน SMS เนื่องจากการเสี่ยงโชคผ่านเว็บไซต์ได้รับพนันถูกกฎหมายในต่างประเทศจะต้องมีการตรวจสอบอายุ แต่การเข้าถึงการพนันผ่านการ “เล่นเกมสล็อต” ทาง SMS ไม่สามารถ

² การปกป้องเด็กและเยาวชนจากการเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้น (SMS) Source - กรมประชาสัมพันธ์ Monday, May 30, 2011

ตรวจสอบอายุได้ เนื่องจากไม่ต้องใช้เงินจริงผ่านบัตรเครดิต แต่ใช้การหักเงินจากค่า บริการ SMS แทนเงิน (Premium SMS) ซึ่งสะดวกและเข้าถึงง่ายกว่าการวางเงินเดิมพัน หรือการจ่ายเงินสด จำนวนมาก สำหรับเด็ก และเยาวชน ที่ยังอายุไม่ถึงเกณฑ์ทำบัตรเครดิต หรือเปิดบัญชีธนาคารเพื่อการเลี้ยงชีพและการพนัน

3) ปัญหาเรื่องความเป็นส่วนตัว เช่น การนำข้อมูลโทรศัพท์มือถือไปขายต่อ ทำให้ได้รับ SMS เกี่ยวกับการเลี้ยงชีพมากขึ้น หรือรับโฆษณาผ่านโทรศัพท์มือถือมากขึ้น

4) การสิ้นเปลืองเงินและเวลาในการทดลองสมัครบริการประมูลสินค้า

● กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

กฎหมายที่ใช้ควบคุมการเล่นการพนันของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กฎกระทรวงและระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน ๔ รวมทั้งบทบัญญัติ ในมาตรา 853 มาตรา 854 และ มาตรา 855 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์³

ความหมายของ “การพนัน” พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มิได้มีบัญญัติศัพท์ไว้โดยตรง แต่สามารถหาความหมายหรือคำจำกัดความของการพนันได้ดังนี้

(1) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 การพนัน หมายถึงการเล่นเอาเงิน หรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและมีมือรวมทั้งโชคด้วย

(2) บทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติการพนัน ๔ ได้กล่าวถึงลักษณะการพนัน เอาไว้ ได้แก่ มาตรา 4 ทวิ วรรคสอง บัญญัติว่า “คำว่า “การเล่น” ให้หมายความรวมถึงการชั่งตวงวัด การทาย และการทำนายด้วย” ซึ่งแสดงว่าการพนันในกฎหมายนี้รวมถึงการชั่งตวงวัด และในมาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมจะพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน” หรือ มาตรา 9 บัญญัติว่า “การเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่น” แสดงความหมายของการพนันว่า จะต้องมีการเล่นที่มีลักษณะได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สินกันในตัว

(3) ศาลฎีกาได้วินิจฉัยการเล่นที่เป็นการพนันไว้ว่า จะต้องมีความเสี่ยงต่อการเล่น และเสีย

(4) คณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ 3 ได้ให้ความเห็นถึงลักษณะของการพนันเอาไว้สรุปความได้ว่า จะถือว่าเป็นการพนันได้ผู้เล่นจะต้องเสี่ยงต่อการเสียประโยชน์

(5) คำนิยามจากนักวิชาการด้านกฎหมาย เช่น รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์ “การพนัน คือ สัญญา ที่ก่อให้เกิดการเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่ง คู่สัญญาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ขาด” ชุมพล โหะชาละ “การพนัน คือ การเข้าเล่นเสี่ยงโชค ซึ่ง ต้องใช้ไหวพริบและมีมือมาพนันเอาทรัพย์สินกันโดยชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เช่น การเล่น ไพ่ตอง บิดเลียดรู และตีผี เป็นต้น”

³ สุชาติ นพวรรณ., ข้อพิจารณาและแนวทางเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย

● Sms กับปัญหาการบริการที่เอาเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม และ การพนัน

หนึ่งในสาเหตุหลักของปัญหาเรื่องข้อความสั้น (sms) ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน คือ “มาตรฐานในการคุ้มครองดูแลผู้บริโภคไม่ให้ถูกหลอก รายงานสำรวจของ สถาบันคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม (สบท.)” ได้รวบรวม “10 กลลวงของบริการเสริม”⁴ ซึ่งมีระบบข้อความสั้น (sms) เป็นช่องทางหลักในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนัน เช่น “sms spam” (“ข้อความสั้นขยะ”) หรือการประมูลสินค้าผ่าน

- **เอสเอ็มเอสชิงรางวัล** เป็นที่นิยมของคนส่วนใหญ่เหมือนกับซื้อลอตเตอรี่คนที่ไว้วางใจจะเป็นผู้ปกครองมากกว่าตามกฎหมายนั้นการส่งเอสเอ็มเอสชิงโชคจะมีการกำหนดราคาที่แพงกว่าปกติมาก ตรงนี้ถือว่า “ผิดกฎหมายการพนัน” แต่ยังไม่มีการตรวจสอบได้
- **เอสเอ็มเอสประมูลสินค้า** เช่น ไอโฟน, ไอแพด แบบ “ไม่ซ้ำต่ำสุด” กติกา คือ ประมูลให้ได้ราคาต่ำสุด ราคาที่ให้ต้องไม่ซ้ำกับคนอื่น คนที่เสนอไป 0.01 บาท ตอนส่งก็เสียเงินไปแล้วแต่ก็มีคนอื่นก็ส่งราคา 0.01 บาทเหมือนกัน แต่ไม่มีใครก็ของเพราะว่า “ซ้ำ” เงินเหล่านี้จำมือได้เต็มๆ เมื่อเขาได้เงินไปจากเราแล้ว และเขาส่งข้อความกลับมาว่า “ผลซ้ำ” ข้อความที่เขาส่งมานั้นก็ถือว่าคิดเงินด้วยซึ่งไอแพดเครื่องเดียว สามารถทำเงินให้แก่พวกนี้ได้เป็นแสน ก็เข้าข่าย “พนัน” นั่นเอง

สบท. ประเมินมูลค่าความเสียหายของผู้บริโภคจากการส่งเอสเอ็มเอสเฉลี่ยจากผู้ใช้อีกทั่วประเทศตกอยู่ประมาณ 10 ล้านบาทต่อเดือน⁵ และพบว่า 100 คนที่โดนละเมิด จะมีเพียงแค่ 2 คนมาร้อง ส่วน 98 คนจะนิ่งเฉยเพราะไม่รู้ว่าถูกละเมิดสิทธิอยู่ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งรู้ว่าถูกละเมิดแต่ไม่รู้จะไปร้องเรียนที่ไหน และกลุ่มสุดท้ายรู้สึกท้อ รู้ช่องทางแต่คิดว่าไม่คุ้มค่า เพราะอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการร้องเรียน

● การตีความ ข้อความสั้น (sms) ซึ่งโชคเป็นการพนัน

ปัจจุบันข้อความ SMS ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มี 4 กรณี 1. การส่งข้อความเพื่อเป็นการติดต่อกันทั่วไป 2. การส่งเพื่อเป็นการให้กำลังใจ ขอข้อมูล และแสดงความคิดเห็น 3.การทายผล 4.การทายผลและให้รางวัลตอบแทน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงเนื่องจากเป็นการประกอบการเชิงธุรกิจ⁶

- (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

⁴ 10 เล่ห์"SMS"...สูบเงินผู้บริโภค Source - เว็บไซต์คมชัดลึก (Th) Sunday, July 17, 2011

⁵ นพ.ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา (อดีตรองสบท.-ปัจจุบันคณะกรรมการกสทช.) 10 เล่ห์"SMS"...สูบเงินผู้บริโภค Source - เว็บไซต์คมชัดลึก (Th) Sunday, July 17, 2011

⁶ ความเห็นจาก จักรวัฒน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “SMSชิงรางวัลผิดกฎหมาย ขอความร่วมมือระงับวันนี้” Source - ผู้จัดการรายวัน (Th)Monday, May 09, 2005

นรินทร์ ศรีเจริญ ตัวแทนกรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย อธิบายว่า⁷ ในกรณีส่ง SMS ทาง กระทรวงมหาดไทย จะพิจารณา 2 ประเด็น คือ 1.มาตรการแก้ไข ในการส่งข้อความ SMS 2. ด้านกฎหมาย

ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่าเข้าข่ายการ พ.ร.บ.การพนัน 2478 เสียยัง โชค แกรม พกรางวัลหรือไม่ ซึ่งต้องมีการดำเนินการอย่างรัดกุม และรอบคอบ เนื่องจากเรื่อง SMS เป็นเรื่องใหม่ที่ผ่าน มายังไม่มีกระบวนในบัญชี ข ของกฎกระทรวงที่ให้อนุญาตได้ โดยขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อเสนอ เรื่องต่อกระทรวงมหาดไทยเข้าสู่การพิจารณา

เมื่อเข้าข่ายมาตรา 8 (พ.ร.บ.การพนัน 2478) จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ก่อนจึงจะทำได้ และมีโทษทั้งจำทั้งปรับ ส่วนถ้าเป็นมาตรา 4 ทวิ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน ต้อง ออกเป็นกฎกระทรวงเพื่อกำหนดวิธีการเงื่อนไขในการปฏิบัติ และอนุญาตบังคับใช้เพื่อมิให้ประชาชนเสีย ประโยชน์ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยอาจจะไปเพิ่มเติมเรื่อง SMS ไว้ในบัญชี ข

● (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

จักรวัฒน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบายว่า เฉพาะกรณี 3 และ 4 ซึ่งเป็นการการทลายผล และให้รางวัลตอบแทน ปรากฏในรูปแบบการทลายผลการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งมีความผิดเข้าข่ายการพนัน จึงต้องมีการแยกรายละเอียดให้ชัดเจน เพื่อพิจารณาตามมาตรการทางกฎหมาย และหากเป็นการโหมเข้าไปเพื่อขอรับรางวัลตามจำนวนที่ระบุไว้สามารถทำได้ แต่โหมเข้าไปแล้วต้องมีการจับ ฉลาก จะเป็นการเข้าข่ายการพนัน ซึ่งมีความผิดทันที

● (กระทรวงไอซีที)

ตัวแทนกระทรวงไอซีที ไชยยันต์ พึ่งเกียรติไพโรจน์ ผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศ กระทรวงไอซีที อธิบายว่า (1) การส่ง SMS เพื่อชิงรางวัลนั้น เป็นสิ่งผิดกฎหมายอย่างชัดเจน (2) การให้ผู้จัดรายการรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายการส่ง SMS เองนั้น ไม่น่าจะทำได้ เพราะหากของรางวัลเป็นของผู้จัดฯ แล้วยังให้ผู้จัดฯ รับผิดชอบค่า ส่ง SMS เองอีกนั้น ธุรกิจก็คงจะดำเนินการต่อไปไม่ได้

● (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค)

นพพล เมฆเมฆา ผู้อำนวยการกองโฆษณา สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) กล่าวว่า สำหรับปัญหาในขณะนี้ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เรื่องการอนุญาตให้ดำเนินรายการที่มีการส่ง SMS ซึ่งเข้าข่ายการพนัน ยังติดขัดด้านกฎหมาย ซึ่ง สคบ. ขอความร่วมมือให้สถานีโทรทัศน์ทุกช่องกำชับให้ผู้ดำเนิน รายการลดการส่งข้อความที่หวังผลทางธุรกิจ และให้ส่งเฉพาะข้อความที่ต้องการแสดงความคิดเห็นโดยไม่หวังผลประโยชน์เท่านั้น ซึ่ง สคบ. ได้รับมอบหมาย ให้ใช้มาตรการทางกฎหมาย โดยให้คณะกรรมการว่า ด้วยการโฆษณามีอำนาจในการออกคำสั่งห้ามการส่งข้อความ SMS โดยผู้จัดรายการต้องขออนุญาต ให้ถูกต้องก่อน หากยังไม่ได้รับการอนุญาตจะเป็นการผิดกฎหมาย มท.ฉบับที่ 3 ที่ว่าด้วยเรื่องการขอ

⁷จากการประชุม “การควบคุมการดำเนินการส่งข้อความ SMS” โดยเชิญผู้แทนกรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (มท.) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค(สคบ.) ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร(ไอซีที) และผู้แทนจากสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง เข้าร่วม 9 พฤษภาคม 2548

อนุญาตเล่นการพนันบางประเภท และจะต้องมีการแก้ไขครอบคลุมเนื้อสาระในการให้บริการ SMS ซึ่งเป็นการพนันรูปแบบใหม่เข้าไปด้วย

● การตีความการแถมพกรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค และการพนัน⁸

มีกรณีที่น่าสนใจว่า ขณะนี้ (ตุลาคม 2554 – ปัจจุบัน กุมภาพันธ์ 2555) กระทรวงมหาดไทย จะแก้ไขกฎหมายการพนัน คือ พรบ.การพนัน ปี 2478 โดยแยกความผิดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ “การแถมพกรหัส หรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค” (ซึ่งเป็นนิยามหลักในพรบ.พนัน 2478) กับ “การพนัน” ออกจากกัน เป็น กฎหมาย 2 ฉบับ

ความสับสนเกิดขึ้นทันทีว่า “การแถมพกรหัสหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค จะไม่ใช่การพนัน” และสถานการณ์ล่าสุด “การใช้ข้อความสั้นเพื่อการพนัน ยังไม่ได้ถูกพูดถึงในกฎหมายฉบับใด ทั้งอดีตและอนาคตอันใกล้”

สุชาติ นพวรรณ. อธิบายความแตกต่าง 2 ประเด็นนี้ ใน บทความวิชาการเรื่อง “การจัดให้มีการแถมพกรหัสหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ” ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ว่า....

(1) ความแตกต่างระหว่างการเล่นการพนัน กับ การแถมพกรหัสหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคตามมาตรา 8

โดยปกติแล้วการประกอบธุรกิจส่วนใหญ่จะมีการแข่งขันกันทางการค้าโดยเสรี ซึ่งผู้ประกอบการมักจะแสวงหาวิธีการต่างๆ มาใช้ เพื่อดึงดูดใจหรือชักชวนลูกค้าหรือผู้มารับบริการให้มาซื้อหรือมาใช้บริการของตนมากขึ้น อันเป็นกระบวนการส่งเสริมการขายหรือส่งเสริมให้ผู้มาใช้บริการอย่างหนึ่งของผู้ประกอบการในระบบธุรกิจโดยทั่วไป

ปัจจุบันวิธีการส่งเสริมการขายหรือให้บริการของผู้ประกอบการมักนิยมนำวิธีการเสี่ยงโชคมาใช้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากลักษณะของการเล่นเสี่ยงโชคสามารถรู้ผลได้เร็วและมีวิธีการเล่น เช่นเดียวกับการพนัน กล่าวคือ ผู้ประกอบการจะนำวิธีการเสี่ยงโชคต่างๆ มาใช้ประกอบการขายหรือให้บริการของตน เช่น มีการให้ของแถมพกรหัสหรือรางวัลโดยใช้วิธีการเสี่ยงโชคกับผู้ที่มาซื้อสินค้าหรือมาใช้บริการ ทำให้ลูกค้าหรือผู้มารับบริการมีความต้องการมาซื้อสินค้าหรือมาใช้บริการมากขึ้น

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความต้องการใช้สินค้าหรือบริการนั้นจริง หรืออาจมาจากความต้องการเข้าร่วมเสี่ยงโชค เพื่อต้องการของแถมพกรหัสหรือรางวัลที่มีมูลค่าสูงในการจูงใจ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายในประเทศไทยที่ควบคุมวิธีการเล่นดังกล่าวโดยตรง คือ พระราชบัญญัติการพนัน

⁸ สุชาติ นพวรรณ., ข้อพิจารณาและแนวทางเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย

พุทธศักราช 2478 และมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ควบคุมการโฆษณาการเล่นดังกล่าวไว้

การส่งเสริมการขายหรือบริการที่มีการให้ของแถมพกหรือรางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชคนี้ เมื่อพิจารณาอย่างแคบแล้วไม่ใช่ลักษณะของการเล่นการพนัน เนื่องจากไม่ได้มีเสียเพราะแม้ผู้เล่นจะไม่ได้ของแถมพกหรือรางวัลจากการเสี่ยงโชคนั้น แต่ก็ยังได้สินค้าหรือได้รับบริการที่ตนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าหรือการบริการนั้น แต่ทั้งนี้ อาจเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเอาวิธีการเล่นที่ต้องห้ามเด็ดขาดตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฯ มาใช้ได้ เพราะคำว่า “การเสี่ยงโชคโดยวิธีใดๆ” นี้ รวมถึงวิธีการเล่นการพนันทุกชนิด ดังนั้น การจัดทำให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคจะมีใช้การเล่นการพนัน แต่เนื่องจากการเล่นกับมหาชนจำนวนมาก สินค้าที่จัดส่วนใหญ่มักจะเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่นิยม เพราะมีการจำหน่ายหรือโฆษณาไปทั่วประเทศ ซึ่งหากมีการนำวิธีการเล่นการพนันมาส่งเสริมการขายโดยมิได้มีการควบคุม อาจก่อให้เกิดการมอมเมาประชาชนและเยาวชนได้ง่าย อันนำมาซึ่งการซึมซับวิธีการเล่นการพนันให้แก่เยาวชนและอาจนำไปสู่แนวโน้มที่เยาวชนจะเข้าเล่นการพนันชนิดอื่นได้ง่ายในอนาคต จึงมีการควบคุมเรื่องดังกล่าวไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ ที่จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อนจึงจะกระทำได้ หากฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(2) สภาพเกี่ยวกับการบังคับใช้ในปัจจุบัน

ปัจจุบันเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสำหรับการจัดทำให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใดๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ

สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ซึ่งจะออกใบอนุญาตได้เมื่ออธิบดีกรมการปกครองสั่งอนุมัติแล้ว สำหรับจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ได้แก่ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แห่งท้องที่ที่ทำการเสี่ยงโชค ซึ่งจะต้องออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุมัติแล้ว ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ.2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ข้อ 4 (1) , (2) และข้อ 4 ข. (4) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ.2548)ฯ ข้อ 1

ทั้งนี้ สำหรับวิธีการเสี่ยงโชคในการให้ของแถมพกหรือรางวัลตามมาตรา 8 นั้น กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้เล่นส่งขึ้นส่วนของสินค้า หรือบัตรสมนาคุณ หรือบัตรอื่นๆ มาจับสลาก และต้องจับสลากตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ส่วนวิธีการเล่นอย่างอื่นห้ามมิให้อนุญาตโดยเด็ดขาดตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0307.2/ว 1651 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 นอกจากนี้ยังผ่อนผันให้มีการนำวิธีการส่ง SMS มาใช้ได้ด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0307.2/ว 2384 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2548 โดยผู้ประกอบการที่จะนำวิธีการส่ง SMS มาใช้นั้นจะต้องไม่มีผลประโยชน์ใดจากค่าบริการส่ง SMS ดังกล่าว ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แต่สุดท้ายแล้ววิธีการเสี่ยงโชคก็ยังให้ใช้วิธีการพิมพ์หมายเลขของผู้ส่ง SMS ที่รวมรายการดังกล่าวแล้วนำมาจับสลากตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

• ข้อความสั้น (sms) ซึ่งใช้/การพนัน ในเทศกาลกีฬาระดับโลก

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้สำรวจมูลค่าเม็ดเงินแพร่สะพัดในช่วงเทศกาลกีฬาระดับโลกอย่างฟุตบอลโลกและฟุตบอลยูโร ตั้งแต่ปี 2002-2010 (พ.ศ. 2545-2553) พบว่ามูลค่าการพนันสูงขึ้น โดยมีปัจจัยเสริมเรื่องเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต เป็นตัวเสริม และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชนมากขึ้น

• ฟุตบอลโลก 2002

นับเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้เอสเอ็มเอสซึ่งใช้กว้างขวางในเทศกาลกีฬา ได้จุดกระแสคั้งมือถือระบาดทั่วประเทศ⁹ และพบว่าพฤติกรรมใหม่ของผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ คือการสร้างสถิติในการส่งข้อความสั้น ฟุ่งสูง ถึงวันละกว่า 3 ล้านข้อความ ซึ่งค่ายมือถือต่างๆในช่วงเวลานั้น ไม่สามารถไปทำธุรกิจการทลายผลผ่านระบบ 1900 ได้ จึงทำให้มีการระดมกิจกรรมเสริมทลายผล วิเคราะห์ราย งานผล

โดยค่ายระบบมือถือ 2 บริษัทใหญ่ในประเทศ แจ้งว่ายอดใช้บริการส่งข้อความเพิ่มกว่า 3 เท่าตัว จนจบการแข่งขันสถิติการใช้ข้อความสั้น จะเพิ่มอีกกว่า 50% ส่วนอีกบริษัทรายประเมินว่าจะมียอดข้อความในเทศกาลฟุตบอลโลกกว่า 35 ล้านข้อความ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการให้บริการเสริมพิเศษในส่วนของกรายงานผลการแข่งขัน

มีรูปแบบความสัมพันธ์ในการให้บริการข้อมูลผ่านระบบ ดังนี้¹⁰

โครงสร้าง ระบบความร่วมมือ ในระบบ บริการ ออดิโอเท็กซ์
ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน

ผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ + (พันธมิตร 4-5 ราย)

- บริษัททางด้านโทรคมนาคม
- บริษัทด้านเว็บไซต์
- บริษัทขายสินค้าอุปโภค บริโภค ขนาดใหญ่
- ผู้ให้บริการเว็บไซต์
- บริษัทบริการข้อมูลผ่านระบบโทรศัพท์+ออดิโอเท็กซ์

โดยข้อมูลที่ให้บริการ แบ่งออกเป็น

(1) ข้อมูลการรายงานผลการแข่งขัน

⁹ บอลโลกฟีเวอร์จุดยอดใช้ SMS กระชูด 3 เท่าตัว Source - สุสานเศรษฐกิจ (Th) Sunday, June 09, 2002

¹⁰ อ้างแล้ว.,

- (2) รายงานความเคลื่อนไหวในระหว่างการแข่งขัน
- (3) ความร่วมมือกับเว็บไซต์ต่างๆ การให้บริการในลักษณะของการตอบคำถามชิงรางวัลและ
- (4) บริการประเภทดาวน์โหลดเสียงเรียกเข้าและโลโก้ เป็นต้น

● ฟุตบอลยูโร 2004

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ศึกษาเรื่อง "ฟุตบอลยูโร 2004 : จุดกระแสเงินพนันสะพัด 33,000 ล้านบาท"¹¹ พบว่า จากการสำรวจพฤติกรรมเรื่อง "คนไทยกับการแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป" คาดว่า จะมีเงินสะพัดเพื่อการเล่นพนันฟุตบอลประมาณ 33,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากการแข่งขันเมื่อ 4 ปีก่อนที่มีเม็ดเงินพนันฟุตบอลประมาณ 20,000 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเม็ดเงินที่เล่นพนันฟุตบอลโลกเมื่อปี 2545 ประมาณ 30,000 ล้านบาท นอกจากนี้ จากการสอบถามพบว่า ผู้ที่จะเล่นพนันฟุตบอลยูโร 2004 ส่วนใหญ่จะนิยมเล่นกับเพื่อนด้วยตนเอง ร้อยละ 62.3 รองลงมาได้แก่การเล่นกับโต๊ะพนันฟุตบอล ร้อยละ 37.2

ปัญหาการพนัน เนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ คือ

- (1) ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ฟื้นตัวขึ้นทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- (2) จำนวนกลุ่มผู้ที่เล่นพนันฟุตบอลก็มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กนักเรียนรวมทั้งกลุ่มคนทำงาน
- (3) ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลรายการต่างๆ สามารถสื่อสารไปถึงประชาชนได้ง่ายขึ้นทั้งทางด้านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และรวมไปถึงอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์มือถือซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

● ฟุตบอลโลก 2006

ปี ค.ศ. 2006¹² **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย** สำรวจ "พฤติกรรมการติดตามการแข่งขันและการชิงโชคของคนกรุงเทพฯ ในเทศกาลฟุตบอลโลก 2006" พบว่า ร้อยละ 70 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มใช้โทรศัพท์เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มที่มีแนวโน้มจะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 60 เป็นเพศชาย ร้อยละ 80 เป็นคนโสด ร้อยละ 70 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 40 เป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมาร้อยละ 30 เป็นพนักงานบริษัท และส่วนใหญ่ร้อยละ 65 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

51.8 % ใช้เพื่อพูดคุยกับเพื่อนในเรื่องฟุตบอลโลก, 32.4 % รับข่าวสารความเคลื่อนไหว, 21.2 % ใช้เพื่อส่งเอสเอ็มเอสชิงรางวัล, 14.7 % ใช้เพื่อทายผล/พนัน, 10% ใช้เพื่อรับผลการแข่งขัน และ 3.5% ใช้เพื่อโอนเงินพนัน

- กลุ่มอาชีพที่นิยมส่งเอสเอ็มเอสเพื่อชิงโชคมากที่สุดได้แก่กลุ่มพนักงานบริษัท พบมากถึง 37% รองลงมา 23 % เป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา, 20 % ประกอบกิจการส่วนตัว, 17% เป็นข้าราชการ และกลุ่มอื่นๆ อีก 3%

¹¹ กสิกรชี้พนันยูโรสะพัด 3.3 หมื่นล. Source - เว็บไซต์มติชน (Th) Friday, June 11, 2004

¹² SMS : ฟุตบอลโลก 2006 ดันยอดฟุ้ง....คนดู 21% ส่งลุ้นรางวัล Source - สยามธุรกิจ Saturday, July 15, 2006

คาดการณ์ปริมาณการส่งเอสเอ็มเอสน่าจะมีสูงกว่าปกติคิดเป็นมูลค่าประมาณ 230 ล้านบาท หรือหากคิดจากอัตราค่าส่งที่ 6 บาทต่อครั้ง จะมีปริมาณการส่งเอสเอ็มเอสเพื่อร่วมชิงโชคในช่วงเทศกาลฟุตบอลโลกประมาณ 38 ล้านครั้ง หรือ เฉลี่ยประมาณ 600,000 ครั้งต่อแมทช์

ของรางวัลที่ต้องการส่วนใหญ่ คือ เงินสด รองลงมาเป็น รถยนต์ บ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า และอื่นๆ ตามลำดับ ทั้งนี้ยิ่งมูลค่าของรางวัลยิ่งมีมูลค่าสูงมากเท่าไรปริมาณการส่งก็จะเพิ่มขึ้น

● ฟุตบอลยูโร 2008

ในช่วงการแข่งขันฟุตบอลยูโร 2008 ¹³ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยประเมินว่าตลาดเอสเอ็มเอสจะเติบโตกว่าช่วงปกติถึง 50% หรือเพิ่มขึ้นอีกประมาณเฉลี่ย 5 ล้านข้อความต่อวัน โดยหากคิดอัตราค่าบริการเอสเอ็มเอสสำหรับการร่วมสนุกหรือแสดงความคิดเห็นในช่วงฟุตบอลยูโรเฉลี่ยประมาณ 3-6 บาทต่อครั้ง จะคิดเป็นเม็ดเงินที่เพิ่มขึ้นจากปกติตลอดช่วงการแข่งขันประมาณ 620 ล้านบาท

สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ยอดการส่งเอสเอ็มเอสเพิ่มมากขึ้น ได้แก่

- (1) การส่งเอสเอ็มเอสเพื่อร่วมสนุกกับรายการโทรทัศน์และวิทยุ
- (2) การแสดงความคิดเห็นผ่านรายการโทรทัศน์หรือวิทยุ
- (3) การจัดแคมเปญของผู้ให้บริการเครือข่ายกับพันธมิตรทางธุรกิจ
- (4) การรับข้อมูลข่าวสารผ่านเอสเอ็มเอส และการส่งข้อความระหว่างผู้ใช้บริการ

ส่วนปัจจัยที่ต้องพึงระวังต่อการเติบโตของยอดเอสเอ็มเอสในช่วงฟุตบอลยูโรคือ ปัญหาการจราจรสื่อสารของเครือข่าย ปัญหาการพนัน และปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น

● ฟุตบอลโลก 2010

ปี ค.ศ. 2010 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย รายงาน ผลการสำรวจพฤติกรรม “การใช้โซเชียลของชาวกรุงเทพฯ ในช่วงฟุตบอลโลก 2010” พบว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อลุ้นโชคทายผลฟุตบอลโลกปี 2010 มีเม็ดเงินทั้งสิ้นประมาณ 965 ล้านบาท คิดเป็นไปรษณียบัตรมากที่สุด ประมาณ 365 ล้านบาท(เฉลี่ยการส่งประมาณ 100 ใบ/คน ค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน) รองลงมาคือคูโปงหนังสือพิมพ์มีมูลค่าประมาณ 320 ล้านบาท(เฉลี่ยการส่งประมาณ 20 ชิ้น/คน ค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน) และชิ้นส่วนสินค้าจะมีมูลค่าประมาณ 190 ล้านบาท (เฉลี่ยการส่งประมาณ 20 ชิ้น/คน ค่าใช้จ่ายประมาณ 500 บาท/คน) ส่วนการส่งเอสเอ็มเอสจะมีมูลค่าประมาณ 60 ล้านบาท (เฉลี่ยการส่งประมาณ 20 ครั้ง/คน ค่าใช้จ่ายประมาณ 30-60 บาท/คน)

● กรณีศึกษา “ออติโอเท็กซ์ 1900” เข้าข่ายการพนัน

¹³ บอลยูโรจุดSMSพุ่งเพิ่ม5ล้านข้อความ/วัน Source - โลกวันนี้ (Th)Monday, June 02, 2008

จุดเริ่มการแก้ไขปัญา “ออดิโอเท็กซ์ 1900” : ฟุตบอลโลก 2002:

ฟุตบอลยูโร 2002 มีกรณีเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญาเรื่องการพนัน ผ่านระบบข้อความเสียงผ่านโทรศัพท์ “ออดิโอเท็กซ์” (audio text) โดย สำนักงานตำรวจแห่งชาติตัดสินใจว่า “บริการข้อความเสียง” เข้าข่ายกิจกรรมพนัน¹⁴ หรือ ‘Go! 1900’ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น บริษัทธุรกิจด้านโทรคมนาคม ผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ และ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในฐานะคู่สัญญาร่วมกับบริษัทเอกชน ที่มีส่วนแบ่งรายได้จากบริการดังกล่าว

โดยกิจกรรมร่วมสนุก/ชิงโชคนี้เข้าข่ายผิด พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และมีโทษปรับตั้งแต่ 50-1,000 บาท สำหรับผู้ที่มีความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ซึ่งผู้รับและผู้เล่นจะต้องรับโทษร่วมกัน

เหตุผลในการวินิจฉัยว่า ออดิโอเท็กซ์ เข้าข่ายการพนัน

- (1) บริการดังกล่าวจัดเป็นบริการที่มีผู้ใช้บริการมากกว่าจำนวนของรางวัลที่แจก รวมทั้งยังสร้างแรงจูงใจให้คนเข้ามาใช้บริการโดยการเสี่ยงโชคเพื่อหวังเงินรางวัล ซึ่งเข้าข่ายเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย
- (2) กรณีที่เอกชนอ้างว่าได้มีการขออนุญาตไปยังสถานีตำรวจในเขตพื้นที่แล้วนั้น ก็ไม่สามารถทำได้ เพราะผู้มีอำนาจในการอนุญาตอยู่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยผู้เดียวที่จะต้องออกมาประกาศกฎกระทรวงให้สิทธิเพื่ออนุญาตให้บริการ
- (3) บริการทายผลกีฬาโดยผ่านเลขหมาย 1900-XXX-XXXX จัดว่าเข้าข่ายผิดกฎหมาย เพราะบริการออดิโอเท็กซ์ถือเป็นบริการพิเศษที่มีอัตราค่าบริการอยู่ที่ 9 บาท/นาที ถือว่ามีส่วนต่างจากค่าบริการโทรศัพท์อัตราปกติ 3 บาท/นาที และเจตนาของผู้จัดบริการดังกล่าวก็คือจูงใจให้มีผู้ใช้บริการเสี่ยงโชคเข้ามามากๆ เพื่อที่จะมีรายได้สูงส่วนผู้จัดบริการโทรศัพท์ไม่ได้มีเป้าหมายที่จะขายสินค้าได้ ส่วนการตอบปัญหาชิงโชค/รางวัลด้วยวิธีส่งไปรษณียบัตรนั้นทำได้ เพราะรายได้ส่วนหนึ่งเป็นสาธารณะที่จะตกไปทีภาครัฐโดยตรง
- (4) กรณีที่ผู้ผลิตสินค้าอุปโภคต่างๆ หรือสื่อสิ่งพิมพ์จัดรายการในประเภทดังกล่าวนี้ทำได้ เพราะเข้าข่ายใน ม.8 ซึ่งเป็นการแถมพอก เพราะผู้บริโภคเสียเงินเพื่อซื้อของเท่ากับจำนวนราคาสินค้านั้นๆ ไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการใช้เลขหมายโทรศัพท์ 1900 เพื่อโทร.เข้าไปร่วมทายผลหรือตอบปัญหานั้นก็อาจจะเข้าข่ายด้วยเช่นกัน ทั้งนี้สามารถใช้โทรศัพท์พื้นฐานเพื่อเข้าร่วมเล่นรายการได้ตามปกติ
- (5) หากมีการให้บริการ 1900 เพื่อตอบปัญหาชิงรางวัลในรายการทีวีทั่วไป โดยมีเจตนาเพื่อเชิญชวนให้ผู้บริโภคเข้ามาใช้บริการเพื่อหวังรายได้จากส่วนเกินของค่าบริการโทรศัพท์ก็ถือว่าเข้าข่ายผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน จะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้ ทั้งนี้รวมไปถึงบริการส่งข้อความสั้น (SMS) ที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างๆ ให้บริการทายผลบอลหรือกีฬาต่างๆ อยู่ขณะนี้ก็เข้าข่ายผิด

¹⁴ ทายผลบอล1900 ผิดกม.สามารถฯ-มือถือ-ทีวีป่วน Source - เว็บไซต์ประชาชาติธุรกิจ (Th) Thursday, May 30, 2002

กฎหมายด้วยเช่นกัน หากมีการคิดค่าบริการสูงกว่าปกติ รวมทั้งมีเงิน/ของรางวัลเป็นสิ่งล่อใจเพื่อให้คนเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก

II. ช่องทางและรูปแบบการเล่นพนันผ่านข้อความสั้น (sms)

รายงาน “การสำรวจสถานการณ์การเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ (SMS)” (จุติมาศ สุกใส, 2554)¹⁵ สรุปช่องทางการเสี่ยงโชคทาง SMS ในปัจจุบันมี 4 ช่องทางหลัก ได้แก่

(1) โทรศัพท์มือถือ เป็นรูปแบบที่ผู้ให้บริการส่งข้อความสั้น (sms service provider) เข้ามาสู่โทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้บริโภคโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นข้อความในลักษณะการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคสมัครบริการเพื่อเสี่ยงโชค เช่น กดหมายเลข xxx ถู้นทองคำกว่าล้านบาท เป็นต้น¹⁶

(2) เว็บไซต์ เป็นรูปแบบที่ให้ผู้บริโภคเข้าไปกรอกข้อมูลในเว็บไซต์ แล้วระบบจะส่งข้อความสั้น (sms) ตอบกลับมายังโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อให้ผู้บริโภคยืนยันการสมัครใช้บริการโดยการกดส่งข้อความสั้น (sms) ตอบกลับไปยังระบบ เว็บไซต์ส่วนใหญ่จะไม่แจ้งเงื่อนไขและวิธีการใช้บริการโดยละเอียดให้ผู้บริโภคทราบ สำหรับรูปแบบการส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อชิงรางวัลในเว็บไซต์มีทั้งการพิมพ์ข้อความเพื่อตอบปัญหาชิงรางวัล และการประมูลสินค้าในราคาต่ำที่สุด¹⁷

(3) รายการโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบของการพิมพ์ข้อความสั้น (SMS) เพื่อแสดงความคิดเห็นตอบคำถามชิงรางวัล หรืออยู่ในรูปแบบของการประมูลสินค้าทางเคเบิลทีวี จากการสำรวจข้อมูลสถานการณ์การส่งข้อความสั้น (SMS) ชิงรางวัลในฟรีทีวีช่วงระยะ 2 เดือนที่ผ่านมาพบว่า รายการข่าวและรายการกีฬาของฟรีทีวีส่วนใหญ่ (ช่อง 3 5 และ 7) มีกิจกรรมให้ผู้ชมรายการส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ และกำหนดกติกาให้ผู้ชมรายการที่กดส่งข้อความสั้น (SMS) เร็วที่สุดจำนวน xx คน เป็นผู้ได้รับของรางวัลตามที่รายการกำหนด ส่วนฟรีทีวีที่ไม่มีกิจกรรมลักษณะดังกล่าว ได้แก่ ช่อง 11 และทีวีไทย

(4) กิจกรรมเฉพาะกลุ่ม เช่น การทายผลกีฬาในเทศกาลการแข่งขันต่างๆ

การเสี่ยงโชคผ่าน sms ถือว่าเป็นสิ่งที่ใช้ทดแทนการพนัน¹⁸ ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการจะหาทางใช้วิธีนำเสนอการเสี่ยงโชค ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเล่นเกมทางทีวี โดยการตอบคำถามชิงรางวัลทาง SMS หรือการ

¹⁵ จุติมาศ สุกใส, “การสำรวจสถานการณ์การเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ (SMS)” ..., 2554

¹⁶ ข้อความสั้น (SMS) เพื่อประชาสัมพันธ์การสมัครบริการเสี่ยงโชค มีทั้งในรูปแบบที่ผู้ประกอบการส่งข้อความสั้น (SMS) ถึงผู้บริโภคโดยตรง และเป็นข้อความที่พ่วงมาพร้อมกับการที่ผู้บริโภคกดเติมเงิน / ตรวจสอบยอดเงินในโทรศัพท์เคลื่อนที่

¹⁷ การประมูลไม่ต่ำสุด เป็นการประมูลที่ตั้งราคาสูงสุดไว้ ผู้ที่ประมูลในราคาต่ำที่สุดและเป็นราคาที่ต่ำกว่ากับบุคคลอื่นจะเป็นผู้ที่ได้สินค้าชิ้นนั้นไป

¹⁸ น.ส.จุติมาศ สุกใส นักวิจัยโครงการการสำรวจสถานการณ์การเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ (SMS) จากงานเสวนา “แนวทางการปกป้องเด็กและเยาวชนจากสถานการณ์การเสี่ยงโชคผ่านข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ (SMS)” จัดโดย

ดาวนโหลดเพื่อลุ้นรางวัล รวมไปถึงรายการข่าว ละคร รายการกีฬา ทางสถานีโทรทัศน์ ช่องต่างๆ ที่ให้ผู้ชมร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อแลกกับของรางวัล ส่ง sms เสียค่าใช้จ่ายครั้งละ 6 บาท และ 3 บาท ทั้งหมดล้วนเข้าข่ายการพนันทั้งสิ้น อีกทั้งการเสี่ยงโชคทาง sms เป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย ติดง่าย แต่ตรวจสอบและป้องกันยาก ทำให้บริโภคได้รับผลกระทบโดยตรง เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินจำเป็น โดยเฉพาะเด็ก เยาวชนจะเกิดการเสพติดในการเสี่ยงโชค ติดการพนันตั้งแต่เด็ก หรือเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ติดการพนันในอนาคต

ผู้ให้บริการมักให้ข้อมูลไม่เพียงพอ เช่น แจ้งว่าข้อความละ 6 บาท แต่ไม่แจ้งโดยเปิดเผยว่าต้องเสียค่าบริการทั้งรับและส่งข้อความ หรือการส่งลิงค์ให้ดาวนโหลดเนื้อหา ทำให้เสียค่าอินเทอร์เน็ตบนมือถือ และค่าดาวนโหลด ใช้ข้อความจูงใจให้สมัครบริการที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของบริการที่เสนอขาย ล้วนเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคทั้งสิ้น แนวทางแก้ปัญหาคือควบคุมเนื้อหาด้านการเสี่ยงโชคโดยตรง กำหนดอายุผู้เข้าร่วมเสี่ยงโชค มีค่าธรรมเนียม มีการขออนุญาตก่อนเปิดให้บริการการประมูลทางโทรศัพท์ SMS หรืออินเทอร์เน็ตและควรมีการออกกฎหมายเพื่อให้ผู้บริโภค ยินยอมก่อนรับข้อความ ผนวกเข้าในกฎหมายที่ควบคุมการพนัน

ขณะที่ช่องทางตรวจสอบถือว่าทำได้ยาก¹⁹ เนื่องจากผู้ใช้ระบบโทรศัพท์มือถือส่วนใหญ่เป็นแบบเติมเงิน หากเป็นเด็กและเยาวชนที่ส่ง SMS เข้าข่ายการพนัน แต่ผู้ปกครองก็ไม่สามารถตรวจสอบได้ ต้องเสียเงินและมักไม่ได้รับของรางวัล อีกทั้งปัจจุบันมีรายการโทรทัศน์ วิทยู ที่จัดรายการชิงโชคของรางวัล เข้าข่ายผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก เช่น รายการเล่าข่าวที่ให้ผู้ชมร่วมสนุกตอบคำถาม ซึ่งต้องมีการขออนุญาตกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ตามพ.ร.บ.การพนัน และแม้จะได้รับใบอนุญาตแล้วจะต้องมีการประกาศข้อความบนหน้าจอโทรทัศน์ว่าได้รับอนุญาตและมีเลขทะเบียนตามกฎหมาย แต่ที่ผ่านมาก็ยังไม่มีการไปปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ซึ่งถือว่าผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้มงวดเรื่องการบังคับใช้กฎหมายมากกว่านี้ โดยเฉพาะคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. มีหน้าที่ดูแลผู้ประกอบการที่ให้บริการสัญญาณโทรศัพท์มือถือต่างๆ ไม่ให้เอาเปรียบผู้บริโภค

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

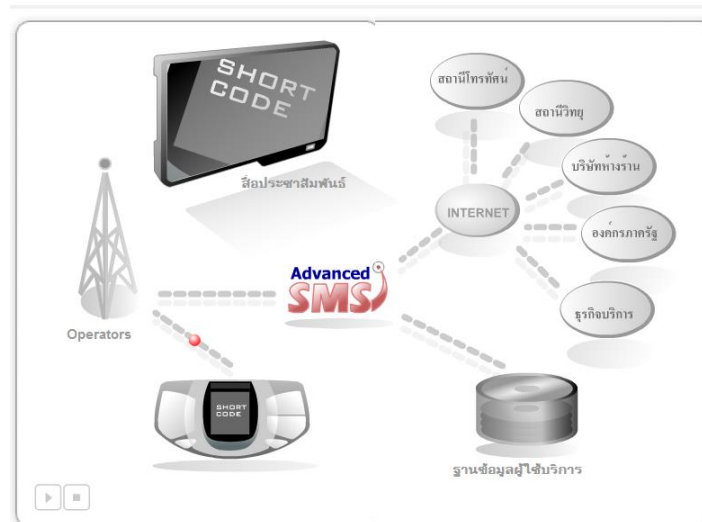
● ระบบ Advanced SMS²⁰

ระบบ Advance SMS คือระบบการรับส่งข้อความสั้น (sms) ที่ให้บริการการรับส่งข้อมูลตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง โดยเน้นการทำตลาดกับลูกค้า

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสื่อเพื่อเยาวชน มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว และมูลนิธิสตรี-สิทธิสตรี 26 พฤษภาคม 2554

¹⁹ นพ.ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา (อดีต) ผู้อำนวยการสถาบันคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม (สบท.)

²⁰ <http://www.advancedsms.net/>

ระบบการทำงาน คือ

- (1) เมื่อผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ทำการส่งข้อความสั้นหรือ SMS เพื่อร่วมกิจกรรมต่างๆ กับทางบริษัท ห้างร้าน สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ หน่วยงานเอกชน หรือราชการ เช่น กิจกรรมการโหวต ตอบปัญหา ชิงโชคโดยการส่งรหัสสินค้าประมูลสินค้าโดยการส่งราคาประมูล ส่งข้อความแสดงความคิดเห็น ขอเพลง หรือสมัครข่าว
- (2) ข้อความดังกล่าวจะถูกส่งตรงมายังผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Operator) ได้แก่ AIS DTAC True Move และอื่นๆ ตามระบบของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่สมัครบริการกับเครือข่ายนั้นๆ
- (3) เมื่อ Operator ได้รับข้อความจากทางผู้ใช้แล้วก็จะทำการส่งเลขหมายและข้อความดังกล่าว ไปยังระบบของ Advanced SMS
- (4) โดยระบบนี้จะเป็นระบบที่ทางเราได้ให้บริการกับผู้ว่าจ้างโดยจะทำหน้าที่ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อความ SMS ที่ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ส่งมาและทำการจัดเก็บข้อความทั้งหมดลงในฐานข้อมูล
- (5) ผู้ที่ใช้บริการระบบ Advanced SMS สามารถเรียกดูข้อความจากผู้ส่งมาได้จากทางหน้า web site และยังสามารถดูในส่วนของแต่ละคนที่ส่ง SMS ส่งมายังบริษัท ห้างร้าน สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ หน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานราชการได้
- (6) ทุกครั้งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทำการส่งข้อความสั้น (SMS) มา ระบบ Advanced SMS จะทำการส่งข้อความตอบกลับไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ที่ได้ส่งข้อความมาด้วยแบบทันที (Real time response) เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการทายผลทางผู้เข้าร่วมกิจกรรมก็จะสามารถทราบผลจากการส่งข้อความ ได้ทันทีผ่านทางข้อความที่ระบบ Advanced SMS ส่งตอบกลับไปยังผู้ร่วมกิจกรรมนั้นๆ

ความสามารถของระบบ Advanced SMS

- (1) ระบบสามารถได้ตอบกับผู้ร่วมสนุกการแบบทันทีทันใด (real time response) ทำให้ผู้ส่งทราบว่าข้อความที่ส่งไปนั้นถึงเจ้าของรายการหรือไม่

- (2) มีระบบคัดเลือกผู้โชคดีอัตโนมัติเมื่อมีผู้ตอบคำถามถูกมากกว่า 1 ท่าน
- (3) ใช้เทคโนโลยีที่มีระบบสะสมแต้ม (point collection) สามารถกำหนดแต้มสะสมสำหรับทุกบริการได้ เมื่อผู้ร่วมรายการส่งข้อความมายังระบบจะมีแต้มสะสมบันทึกลงในฐานข้อมูล
- (4) สามารถโอนแต้มระหว่างผู้เข้าร่วมรายการได้
- (5) มีระบบแจ้งเตือนให้มารับของรางวัล หรือวันหมดอายุในการร่วมสนุกกับรายการ
- (6) บริษัทพร้อมที่จะให้ข้อมูลที่จำเป็นเร่งด่วนแก่ลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์
- (7) สามารถเรียกดูข้อมูลเพื่อติดตามสถานะของบริการได้ทุกเวลา
- (8) สามารถนำข้อมูลที่ได้มาเชื่อมต่อกับระบบอื่นๆได้ตามต้องการ เช่น สถานีโทรทัศน์ วิทยุระบบงานทางด้านคอมพิวเตอร์ โปรแกรมประยุกต์ต่างๆ ทำให้ตอบสนองได้ทันทั่วทั้ง
- (9) สนับสนุนระบบเครือข่ายไร้สายแบบ 2G และ 3G (Utilizing 2G and 3G wireless networks)
- (10) เป็นตัวกลางที่ช่วยในการสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆโดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ร่วมกับสื่อต่างๆเช่น ทีวี วิทยุ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ
- (11) มีค่าแรกเข้า ไม่มีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบ ไม่มีความเสี่ยง
- (12) สามารถเลือกอัตราค่าบริการได้ พร้อมรับผลตอบแทนแน่นอน

III. ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อป้องกัน/ควบคุม การพนันด้วยการส่งข้อความสั้นเสี่ยงโชค SMS

จากการรวบรวมข้อมูลงานวิจัย เอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาเรื่องการพนันด้วยการส่งข้อความสั้น และการทบทวนแนวทางการแก้ไขปัญหาของต่างประเทศ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายได้ โดยแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ เปรียบเทียบตามความเร่งด่วนของปัญหา

(1) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันให้ครอบคลุมเรื่องการโฆษณา การให้ข้อมูลข่าวสารการพนัน

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บังคับใช้มานานกว่า 77 ปี มีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป การพนันได้มีรูปแบบและความซับซ้อนมากขึ้น มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการพนันมากขึ้น ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ และกลุ่มเป้าหมายคือเด็กและเยาวชน และการกำหนดบทลงโทษในความผิดอยู่ในระดับเบา จึงทำให้ปัญหาการพนันแก้ไขได้ยาก

สิ่งที่ต้องทำคือ การกำหนดมาตรการการควบคุม ตรวจสอบ การกำหนดบทลงโทษ และการป้องกันการพนันที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจทั่วไป และการพนันโดยเด็กและเยาวชนไม่ให้เกิดขึ้น

(1.1) กำหนดให้การส่งข้อความสั้นเพื่อการชิงโชคเข้าข่ายการพนัน โดยกำหนดอย่างชัดเจนในกฎหมายว่า การส่งข้อความสั้นชิงโชค เล่นเกมส์ ทายผล การประมูล หรือกิจกรรมอื่นใด ที่มีการจูงใจในสิ่งแลกเปลี่ยนโดยที่ผู้เล่นไม่ได้รับทุกคน เข้าข่ายการพนัน โดยเข้าไปแก้ไขเพิ่มเติมในสวนรายชื่อบัญชี ก./ข. ท้ายกฎหมายพนัน

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

(1.2) แก้ไขพรบ.การพนัน พ.ศ. 2478 โดยระบุเพิ่มเนื้อหา คือ

กำหนดให้ การส่งข้อความสั้น (sms) เพื่อการ ชิงโชค การประมูล การเล่นเกมส์ เข้าข่ายการพนันตามกฎหมายการพนัน (สถานการณืล่าสุต – กุมภาพันธ์ 2555, ในร่างแก้ไขพรบ.การพนัน พ.ศ.ยังไม่ได้กำหนดให้การส่งข้อความสั้นชิงโชคเป็นกิจกรรมการเล่นพนัน ทั้งในรายชื่อบัญชี ก. หรือ ข.)

กำหนดให้ ผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมชิงโชค หรือ การประมูล การเล่นเกมส์ ผ่านการส่งข้อความสั้น ต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่รัฐ เช่นเดียวกันกับการเล่นพนันอื่นๆ

กำหนดให้ มีการแสดงรายละเอียดของการพนันข้อความสั้น (sms) ต้องมีการแสดงรายละเอียดการจัดกิจกรรม สิ่งของ รางวัล กฎกติกา รูปแบบการเล่น ข้อกำหนดเรื่องการป้องกันผู้เล่นที่เป็นเด็กและเยาวชน อย่างชัดเจนในทางปฏิบัติ

กำหนดให้ มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับ การป้องกัน คุ้มครอง การเล่นพนัน สิทธิผู้เล่น ที่เป็นเด็กและเยาวชน (สถานการณืล่าสุต – กุมภาพันธ์ 2555, ในร่างแก้ไขพรบ.การพนัน พ.ศ.

กำหนดช่วงอายุของผู้เล่นพนันได้ ต้องไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ยกเว้นการเล่นพนันสลากกินแบ่ง หรือ สลากกินรวบ ในรายชื่อบัญชี ข.)

กำหนดให้ มีบทลงโทษ ต่อผู้ให้บริการ ระบบโทรศัพท์มือถือ ระบบโทรคมนาคม หรือ ผู้ให้บริการสื่อสารมวลชน ทั้งกิจการวิทยุ และโทรทัศน์ สามารถถูกลงโทษปรับ พักใช้ และหรือ ยึดคืนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ หากพบว่าปล่อยให้มีการพนันผ่านระบบข้อความสั้น ผ่าน รายการสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ระบบออกดีโอเท็กซ์ หรืออินเทอร์เน็ต โดยไม่ได้รับอนุญาต

กำหนดให้ มีการแสดงบัญชีรายรับรายได้ ของกิจกรรมการพนันผ่านข้อความสั้น ต่อ หน่วยงานรัฐ และสาธารณะอย่างชัดเจน ในกรณีที่มีการโฆษณาผ่านสื่อ

กำหนดให้ มีการควบคุมการทำกิจกรรมส่งข้อความสั้นเพื่อการพนัน ไม่ให้สามารถ ทำได้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬา การศึกษา วัฒนธรรม การเรียนรู้ รายการข้อมูลข่าวสาร ศาสนา สุขภาพ การแพทย์ และกิจกรรมอื่นใดที่กระทบต่อสังคม

กำหนดให้ มีบทลงโทษ สำหรับการโฆษณา ล่อลวง อุบายล่อ หรือประกาศชักชวน การทำกิจกรรมผ่านข้อความสั้นที่เข้าข่ายพนัน ให้มีโทษระดับการจำคุก และปรับ หรือยึด ใบอนุญาตการพนัน และยึดใบอนุญาตการประกอบกิจการนั้นๆ และมาตรการยึดทรัพย์รายได้จากการจัดการเล่นพนัน

กำหนดให้ มีการแก้ไขอัตราค่าเก็บภาษีใบอนุญาต จากการพนัน ในอัตราใหม่ที่สอดคล้อง กับความเป็นจริงในปัจจุบัน

(2) รณรงค์และสื่อสารทางสังคม เพื่อสร้างความชัดเจน ระหว่าง “การแถมพอก การให้ รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค” และ การพนัน ว่า เป็นเรื่องเดียวกัน

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

กระทรวงมหาดไทย มีความพยายามแก้ไขกฎหมายการพนัน (พรบ.การพนัน 2478) โดยจะ แยกเรื่อง การแถมพอกหรือให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใดในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ออกจากกฎหมายว่า ด้วยการพนัน เป็น 2 ฉบับ คือ (1) ร่าง พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.... และ (2) ร่าง พ.ร.บ. การแถมพอกหรือให้ รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ....²¹

มีการมองเรื่องนี้ว่า เป็นความพยายามหาช่องทางในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการ ให้ มีกฎหมายแยก เรื่องกิจกรรมส่งเสริมการขาย การตลาดออกมาจากการพนันออกไปต่างหาก เพื่อให้กิจการการเสี่ยงโชค การ แถมพอก ต้องไปขออนุญาตจากกฎหมายอีกฉบับที่กำลังจะร่างขึ้นมาใหม่

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการนี้ยังไม่ไปถึงจุดสิ้นสุด เนื่องจากมีหลายฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย เพราะการเสี่ยง โชคเพื่อรางวัลก็ยังคงเข้าลักษณะการพนันเช่นเดิม

²¹ กระบวนการดังกล่าวเริ่มต้นจาก ตุลาคม 2554

นอกจากนี้ ในร่าง พ.ร.บ. การเล่นเกมพนันหรือให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.... ยังระบุว่า จะไม่เกี่ยวข้องกับ เรื่องการอนุญาตส่งข้อความสั้น (sms) ²² เพื่อชิงรางวัล แต่(ร่าง)กฎหมายนี้จะบังคับใช้เฉพาะบริษัทผู้ผลิต เจ้าของสินค้าต่างๆ

ต้องมีการพิจารณากฎหมายลักษณะการพนัน อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา และมีมาตรฐานเดียวกัน ดังนี้

(2.1) มีการพิจารณาพิจารณาสาธารณะ การปรับแก้ไขกฎหมาย การพนัน ควรทำโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงจากทุกฝ่าย เช่น

- กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาต
- กระทรวงไอซีที: ในการควบคุมเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ อีกทั้งยังกำกับดูแลหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อย่าง กสท. และทศท. ซึ่งเป็นผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต
- คณะกรรมการกำกับกิจการวิทยุ กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม: (หรือ กสทช.) ในฐานะเป็นผู้กำกับดูแล และออกใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการวิทยุ กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมีพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เช่น มาตรา 37-การควบคุมเนื้อหา, มาตรา 39-การส่งเสริมควบคุมกันเองทางจริยธรรม
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ: ในฐานะเป็นผู้ตรวจจับและดำเนินการ, ภายใต้การกำกับของกระทรวงมหาดไทย
- บริษัทเอกชน/องค์กรสื่อ

²² การอนุญาต (ไม่รวมถึงการอนุญาตส่งข้อความ SMS เพื่อชิงรางวัล) ปัญหาจากการพนัน

1) ผู้ที่จะขออนุญาตจัดให้มีการเล่นเกมพนันหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะต้องเป็นผู้ผลิตสินค้าขึ้นเอง หรือเป็นผู้แทนจำหน่ายสินค้าแต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย

2) การเล่นเกมพนันหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคให้ใช้วิธีการเล่นโดยการส่งขึ้นส่วนของสินค้าหรือบัตรสมนาคุณหรือบัตรอื่น ๆ มาจับสลากและต้องจับสลากตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ส่วนวิธีการเล่นอย่างอื่น ห้ามมิให้อนุญาต โดยเด็ดขาด เช่น เปิดฝาจุ๊ก เปิดสลากห่อสินค้า เปิดคูปองสินค้า หรือเปิดคูปองสะสมภาพจนครบกำหนด แล้วพบโชคทันที เป็นต้น

3) รางวัลสมนาคุณจะต้องระบุว่า เป็นสิ่งของอะไร ราคาเท่าไร และให้พิจารณาว่าราคาพอสมควรที่จะเล่นเกมพนันหรือให้รางวัลหรือไม่ และห้ามมิให้จ่ายหรือรับเงินแทนการเล่นเกมพนันหรือรางวัลตาม ลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขหลังใบอนุญาตฯ เช่น เงินสด บัญชีเงินฝาก เช็ค เป็นต้น

4) การออกใบอนุญาตให้ดำเนินการตามข้อ 4 ข. แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2548) ฯ ข้อ 1

5) ให้ควบคุมและตรวจสอบผู้ได้รับใบอนุญาตให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยเคร่งครัด หากผู้ได้รับใบอนุญาตรายใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ให้ดำเนินการตามกฎหมาย

(2.2) **สร้างความชัดเจนเรื่องการพนันและการชิงโชค** มีข้อพิจารณาว่า การแยกเรื่องการเล่นเกม-การเสี่ยงโชครางวัล กับการพนัน ออกเป็นกฎหมาย 2 ฉบับออกจากกัน จะทำให้สังคม/ประชาชน มีความสับสน และเข้าใจผิดระหว่างกิจกรรมการเสี่ยงโชคและการเล่นพนัน ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยต้องพิจารณา กระบวนการออกกฎหมายนี้ออกเป็น 2ฉบับว่าจะสร้างความสับสนแก่สังคมหรือไม่

(3) ให้ใช้อำนาจทางกฎหมายของกสทช. กำกับดูแลกิจการวิทยุ โทรทัศน์ และ โทรคมนาคม

เนื่องจากระบบบริการข้อความสั้น (sms) นั้นต้องอาศัยระบบโทรคมนาคม และเกี่ยวพันกับกิจการ วิทยุโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันถูกควบคุมดูแลโดย “คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการวิทยุกิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ” (กสทช.) ซึ่งมีอำนาจกฎหมาย 3 ฉบับ หลัก คือ

- พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553
- พระราชบัญญัติ การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติ การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544

ยุทธศาสตร์ทางกฎหมายที่สามารถใช้ได้ผลคือ กำหนดให้คณะกรรมการ กสทช. ออกกฎระเบียบ ที่ถือห้ามไม่ให้กิจการโทรคมนาคม และกิจการสื่อสารมวลชน ทำกิจกรรมการชิงโชค เสี่ยงโชค เสี่ยง รางวัล หรือการประมูลสินค้าบริการ

(3.1) คณะกรรมการกสทช. ใช้อำนาจ ตามกฎหมาย พรบ.องค์การกสทช. (2553) และ พรบ.การ ประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ (2551) ออกกฎระเบียบให้ ผู้ขอรับใบอนุญาตกิจการวิทยุ กิจการโทรทัศน์ (ที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่) และกิจการโทรคมนาคม ต้องไม่ดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับ การชิงโชค การประมูลสินค้า การโฆษณา หรือกิจกรรมใดที่เข้าข่ายกฎหมายลักษณะการพนัน โดย หากพบว่า กิจการวิทยุ กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมใด มีส่วนเกี่ยวข้อง (ในการโฆษณา หารายได้ เป็นช่องทาง ให้บริการใด เช่นข้อความสั้น (sms)) ที่นำไปสู่กิจกรรมที่เข้าลักษณะการพนัน ให้กสทช. ลงโทษ ปรับ หรือ โทษทางแพ่งเรียกเก็บค่าเสียหายต่อรัฐ หรือพิจารณาระงับใบอนุญาต หรือมีผลต่อการต่อสัญญา ใบอนุญาต

(3.2) คณะกรรมการกสทช. ใช้อำนาจ ตามกฎหมาย พรบ.องค์การกสทช. (2553) และ พรบ.การ ประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ (2551) ในการกำกับดูแลเนื้อหารายการผ่านทางกิจการวิทยุ และกิจการ โทรทัศน์ (ที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่) ไม่ให้มีการโฆษณาเพื่อการชิงโชค เล่นเกมส์ ให้ รางวัล ทายผลการแข่งขัน หรือกิจกรรมอื่นใดที่เข้าข่ายลักษณะพนัน โดยเฉพาะในเทศกาลสำคัญ เช่น ฟุตบอลโลก หรือกิจกรรมการกีฬาอื่นๆ (เช่น ฟุตบอลต่างประเทศ) ทั้งนี้วิธีการที่ห้ามคือ กิจกรรม

รณรงค์ หรือการโฆษณาหรือเชิญชวนให้ผู้ดู ผู้ฟัง ส่งข้อความสั้น(sms) ผ่านโทรศัพท์มือถือ เพื่อทำธุรกรรมดังกล่าว

(3.2) คณะกรรมการกสทช. ใช้อำนาจ ตามกฎหมาย พรบ.องค์กสทช., (2553) และ พรบ.การประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ (2551) ออกกฎระเบียบห้ามไม่ให้กิจการวิทยุ โทรทัศน์ หารายได้จาก ข้อความสั้น (sms) ในการเล่นเกมส หายผล ตอบคำถาม เสี่ยงโชค ชิงรางวัล ผ่านรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์ โดยห้ามอย่างเด็ดขาดในรายการข่าวสาระความรู้ข้อเท็จจริง และรายการประเภทเด็กและเยาวชน (เรต ด, ป และ ท) ส่วนรายการอื่นๆ ให้มีได้เฉพาะการแสดงความคิดเห็น และต้องขออนุญาตจากหน่วยงานกสทช. เป็นกรณี/รายการไป

(3.4) คณะกรรมการกสทช. ใช้อำนาจ ตามกฎหมาย พรบ.องค์กสทช., (2553) และ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม (2544) ออกกฎระเบียบบังคับให้ ผู้รับใบอนุญาตกิจการโทรคมนาคม ที่ให้บริการเครือข่ายด้านโทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์พื้นฐาน และอินเทอร์เน็ต (network provider) ต้องห้ามทำธุรกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการพนันผ่านข้อความสั้น (sms) โดยเด็ดขาด

(4) ให้ใช้อำนาจทางกฎหมาย ของกระทรวงวัฒนธรรม ในการกำกับดูแลการโฆษณาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้วยพรบ.จัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550

เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์กีฬา หรือนิตยสาร ต้องขอจัดแจ้งการพิมพ์/ใบอนุญาต จากเจ้าหน้าที่กระทรวงวัฒนธรรมประจำของแต่ละจังหวัด ข้อความโฆษณาที่ปรากฏในลักษณะเชิงชวน สื่อสารให้เข้าถึงการเสี่ยงโชค การเล่นเกมส หายผล การเสี่ยงทาย การทายผล หรือกิจกรรมอื่นใดที่เข้าข่ายหรือนำไปสู่การเล่นพนัน หากพบในสื่อสิ่งพิมพ์ใด ก็ตาม ให้กระทรวงวัฒนธรรมใช้อำนาจตนเองโดยอาศัยพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 และกฎกระทรวง ควบคุมดังนี้

(4.1) กระทรวงวัฒนธรรม ใช้อำนาจ ตามกฎหมาย พรบ.จัดแจ้งการพิมพ์. (2550) ออกกฎระเบียบให้ ผู้ขอใบอนุญาตจัดแจ้งการพิมพ์ ต้องไม่ตีพิมพ์ โฆษณาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชิงโชค การประมูลสินค้า การโฆษณา หรือกิจกรรมใดที่เข้าข่ายกฎหมายลักษณะการพนัน โดยหากพบว่า มีส่วนเกี่ยวข้อง (ในการโฆษณา หารายได้ เป็นช่องทาง ให้บริการใด เช่นข้อความสั้น (sms)) ที่นำไปสู่กิจกรรมที่เข้าลักษณะการพนัน ให้กระทรวงวัฒนธรรม ลงโทษปรับ หรือ โทษทางแพ่งเรียกเก็บค่าเสียหายต่อรัฐ หรือพิจารณาระงับใบอนุญาต หรือมีผลต่อการต่อสัญญาใบอนุญาต

(5) ต้องสร้างระบบกลไกการควบคุมร่วม (Co-Regulation)²³

²³ ปรับจาก ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ นายวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง เรื่อง " สถานภาพการกำกับดูแลสื่อในประเทศไทย " สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือทีดีอาร์ไอ 2554

การสื่อสารผ่านข้อความสั้น (sms) นั้นเกี่ยวข้องกับองค์กรสื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์ ในลักษณะการโฆษณาสื่อสารให้ประชาชนรับเห็นทราบ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ที่อาจรับทราบข้อมูลกิจกรรมการพนันเสี่ยงโชคซึ่งรางวัลดังกล่าวได้

ซึ่งปกติแล้ว ในประเทศไทยใช้ “ระบบการควบคุมตนเอง” (Self-Regulation) ²⁴ ที่เป็นการควบคุมตนเองผ่านความสมัครใจ (volunteer) และใช้แนวปฏิบัติ จรรยาบรรณวิชาชีพ ข้อบังคับจริยธรรม เป็นตัวกำหนดกรอบการปฏิบัติงาน (ethics, code, and guidelines) ซึ่งทำให้การควบคุมตนเองไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง เพราะสมาชิกเมื่อไม่พอใจกฎระเบียบใด องค์กรวิชาชีพก็ทำได้เพียงแค่การตักเตือนเท่านั้น หรือสมาชิกสื่อก็อาจลาออกจากระบบการควบคุมตนเอง โดยไม่มีข้อผูกพันได้อีก

(5.1) ให้มีระบบการกำกับร่วม “Co-Regulation” เพื่อให้องค์กรสื่อมวลชน (media organizations) และองค์กรวิชาชีพสื่อ (media profession) มีกลไกในการควบคุมที่เข้มแข็ง และป้องกันการโฆษณาข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งข้อความสั้นชิงโชค เสี่ยงทายเล่นเกมสล็อต ที่เข้าข่ายลักษณะการพนัน

แนวทางการปฏิบัติ คือ
กรณีสื่อหนังสือพิมพ์ ²⁵

(5.1.1) กระทรวงวัฒนธรรม ในฐานะเจ้าหน้าที่ถืออำนาจตามพรบ. จดแจ้งการพิมพ์ ออกข้อกำหนดให้ผู้ที่มาขอจดทะเบียนการพิมพ์ ต้องเป็นสมาชิกทางวิชาชีพกับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

²⁴ ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ นายวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง
ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
องค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ ปัจจุบันมีการกำกับดูแล 2 ระบบ คือ

(ก.) ผ่านระบบกฎหมาย พ.ร.บ. จดแจ้งการพิมพ์ (2550) ซึ่งกำหนดให้หนังสือพิมพ์ ต้องจดทะเบียนการพิมพ์กับทางราชการผ่านวัฒนธรรมจังหวัด (กระทรวงวัฒนธรรม) ในการประกอบการ และ (ข.) ผ่านการควบคุมจริยธรรม โดยการกำกับดูแลตนเองผ่านสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

องค์กรสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ปัจจุบันมีการกำกับดูแล 2 ระบบ คือ

(ก.) ผ่านระบบกฎหมาย พ.ร.บ. การประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ กำหนดให้ต้องได้รับใบอนุญาตในการประกอบการ และ (ข.) ผ่านการควบคุมจริยธรรม โดยการกำกับดูแลตนเองผ่านองค์กรวิชาชีพเช่น สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ซึ่งการกำกับดูแลตนเองทั้ง 2 ระบบสื่อ ที่ผ่านมามีจุดอ่อน คือ 1) สามารถกำกับดูแลได้เฉพาะสื่อที่สมัครใจเข้าเป็นองค์กรสมาชิก และ 2) ไม่สามารถลงโทษสมาชิกที่ฝ่าข้อบังคับด้านจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
ส่วน จุดแข็ง คือ 1) ไม่มีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลของรัฐ โดยเฉพาะการแทรกแซงสื่อ หรือกฎระเบียบที่ไม่เหมาะสม

²⁵ ปรับจาก ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ นายวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง.,

และสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ต้องออกข้อบังคับจริยธรรมแก่สมาชิก ว่าด้วยการก้าวมลงโฆษณาข้อความเชิญชวน ประกาศให้มีการส่งข้อความสั้นซึ่งโชค เล่นเกมส์ เสี่ยงรางวัล หรือกิจกรรมเสี่ยงพนันใดก็ตาม

(5.1.2) กำหนดให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ออกข้อบังคับเรื่อง “การห้ามโฆษณาข้อความที่มีเนื้อหาเข้าข่ายส่งเสริมกิจกรรมการพนัน เสี่ยงโชค เล่นเกมส์ หรือชิงรางวัล” โดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีอำนาจลงโทษสมาชิกที่ฝ่าฝืนข้อบังคับ โดยให้ลงข้อความขอโทษ หรือแก้ไขตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

(5.1.3) รัฐบังคับให้ปฏิบัติตาม โดยกำหนดโทษปรับทางปกครอง ไปจนถึงการถอนการจดทะเบียนการพิมพ์ ทั้งนี้ ตามข้อเสนอแนะของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยที่ผู้ถูกโทษปรับ หรือถอนการจดทะเบียนการพิมพ์ สามารถฟ้องร้องต่อศาลปกครองได้

กรณี วิทย์และโทรทัศน์²⁶

(5.1.4) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้: ข้อบังคับจริยธรรมขององค์กรวิชาชีพ (ในที่นี้ คือ “สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย”) ต้องได้รับการรับรองโดย กสทช. โดยผ่านกระบวนการรับฟังความเห็นสาธารณะ

โดยที่ กสทช. จะไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพใด หรือออกใบอนุญาตให้ โดย กสทช. กำกับดูแลเนื้อหาผู้รับใบอนุญาตนั้น (รับ พิจารณาเรื่องร้องเรียนและลงโทษ)

(5.1.5) กำหนดให้องค์กรวิชาชีพ มีอำนาจลงโทษสมาชิกที่ฝ่าฝืนข้อบังคับ โดยให้เผยแพร่ข้อความขอโทษ หรือแก้ไข ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

(5.1.6) กสทช. บังคับให้ผู้ขอรับใบอนุญาตกิจการวิทยุโทรทัศน์ ปฏิบัติตามข้อบังคับจริยธรรมวิชาชีพ (ของสภาวิชาชีพวิทยุโทรทัศน์ไทย) โดยกำหนดโทษปรับทางปกครอง ไปจนถึงการถอนใบอนุญาตได้ หากฝ่าฝืนกฎ หรือตามข้อเสนอแนะขององค์กรวิชาชีพที่มีต่อ กสทช. โดยที่ผู้ถูกโทษปรับ หรือถอนใบอนุญาต สามารถฟ้องร้องต่อศาลปกครองได้

²⁶ ปรับจาก ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ นายวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง

สงวนลิขสิทธิ์ © 2555

โดย ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

อนุญาตให้นำเนื้อหาในเอกสารนี้ไปใช้และเผยแพร่ โดยมีให้ผลิตซ้ำเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า รวมทั้งให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

พิมพ์ที่ : กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)
มูลนิธิสารธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
1168 ซอยพหลโยธิน 22 ก.พหลโยธิน
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

: 0-2511-5855

: 0-2939-2122

: ICGP@THAINHF.ORG

: WWW.THAINHF.ORG/ICGP

: ICGCP

: @ICGP1

**: ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะ
เพื่อลดปัญหาจากการพนัน**

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)